

תפ"ח 12040/02/13 - מדינת ישראל נגד פלוני

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

19 מאי 2014

תפ"ח 12040-02-13 מדינת ישראל
נ' פלוני (עציר)

לפני

כב' השופטת רות לורך - אב"ד

כב' השופט צבי דותן

כב' השופטת עירית וינברג-נוטוביץ

מדינת ישראל

נגד

פלוני

נוכחים:

ב"כ המאשימה עו"ד איילה אורן

ב"כ הנאשם עו"ד אבי כהן ועו"ד ארז נגה

הנאשם באמצעות שב"ס

הכרעת דין

רות לורך, אב"ד

כתב האישום

1. נגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו עבירת רצח בכוונה תחילה, לפי סעיף 300(א)(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "החוק").

הנאשם ופלונית (להלן: "פלונית" או "המנוחה"), שניהם אזרחי אריתראה, היו נשואים כ-8 שנים ולהם שתי בנות. הנאשם שהה בישראל שלוש שנים, והמנוחה ובנותיהם הגיעו בעקבותיו ארצה, שמונה חודשים עובר לאירוע המתואר בכתב האישום. השניים התגוררו עם בנותיהם בדירה ברחוב ____ (להלן: "הדירה").

במהלך שנות נישואיהם, עת שהו יחד באריתריאה ובישראל, התנהג הנאשם בכפייתיות כלפי המנוחה, קינא לה ותקף אותה. במהלך החודשים שקדמו ליום 15.1.2013, גבר חשדו כי המנוחה בוגדת בו עם גבר אחר, לכן תחקר אותה תדיר אודות מעשיה, וגידף אותה בקללות "שרמוטה" ו"זונה". בין היתר, נהג הנאשם להטיח במנוחה כי אחת מבנותיהם אינה שלו.

עמוד 1

2. מספר חודשים עובר ליום 15.1.2013 תקף הנאשם את המנוחה בכך שחנק אותה. המנוחה ברחה מהדירה לבית אחיה פ' (להלן: "פ'"), שהתה שם כל הלילה ואמרה לפ' כי היא מעדיפה למות לבד מאשר שהנאשם ירצח אותה. לבקשת הנאשם ובהתערבות בני משפחה נוספים, חזרה המנוחה לדירה למחרת היום.
3. ביום 15.1.2013 בסמוך לשעה 17:30, בסיום יום עבודתו, גמלה בליבו של הנאשם ההחלטה להמית את המנוחה, ואז אמר: "בת זונה אשתי, אני אזיין אותה, אני אהרוג אותה". בסמוך לשעה 18:00 הגיעו הנאשם והמנוחה לדירה. הנאשם שאל את המנוחה מדוע חזרה בשעה כה מאוחרת לדירה. בעקבות זאת נתגלע ויכוח מילולי בין השניים, שנמשך מספר שעות.
- בסמוך לשעה 23:30, בעת שישנו הבנות, במהלך הויכוח בין השניים, השליך הנאשם בחוזקה כוס זכוכית לעבר ראשה של המנוחה. הכוס פגעה בסמוך לעינה הימנית המנוחה וגרמה לה פצע מדמם באורך 1.3 ס"מ.
4. מיד לאחר מכן, תקף הנאשם את המנוחה בידי בכוח רב, פעמים רבות ולזמן ממושך. הנאשם הטיח את ראשה, בחוזקה, בעמוד תומך וברצפה, וכן תקף את המנוחה באמצעות חפצים שונים. המנוחה ניסתה להגן על עצמה מפניו של הנאשם, באמצעות ידיה ותוך כדי כך שרטה אותו בפניו שתי שריטות שטחיות.
- בהמשך חנק הנאשם את המנוחה בידי, בכוח רב וממושכות, לרבות באמצעות חוט שהיה כרוך סביב צווארה של המנוחה. כתוצאה מכך גרם הנאשם לשבר בעצם הלשון של המנוחה, דימומים תת עוריים בצווארה, ושני פצעי חתך בחלק האחורי של צווארה. כתוצאה ממעשיו של הנאשם איבדה המנוחה את הכרתה. הנאשם המשיך וחנק את המנוחה בכוח רב, עד אשר נפחה נשמתה.
5. לאחר מות המנוחה, נשאר הנאשם בדירה, כשגופת המנוחה שרועה על הרצפה כשעליה סימני אלימות קשים. בהמשך הלילה התקשר הנאשם מספר פעמים למעבידו, במטרה לבקש עזרתו בדאגה לבנותיו.
- בהמשך הלילה, קשר הנאשם לולאה על צינור בדירה מתוך כוונה להתאבד, אולם נמלך בדעתו.
- בסמוך לשעה 2:00 לפנות בוקר, יצא הנאשם מהדירה, ניגש לדירת שכניו וביקש מהם לשמור על בנותיו, באמתלה כי הוא נוסע לתל אביב ואשתו ישנה. הנאשם הביא את בנותיו אל דירת השכנים בעודן ישנות, ומיד רץ חזרה אל הדירה ומיהר לסגור את הדלת. בשל חשדו כי משהו אינו כשורה, רדף אחד השכנים אחרי הנאשם, מנע ממנו לסגור את הדלת ואחז בו, ומיד הזעיק את המשטרה אל המקום. שוטרים שהגיעו לזירה, הזמינו כוחות מד"א, שקבעו את מות המנוחה בזירה.

יריעת המחלוקת

6. במענה לכתב האישום הודה הנאשם כי הוא גרם למותה של המנוחה, אך טען שלא הייתה לו כוונה לעשות כן.
- אשר ליחסים בין בני הזוג בחודשים שקדמו לאירוע, מכחיש הנאשם כי בתקופה זו התנהג בכפייתיות כלפי המנוחה, קינא

בה או תקף אותה, חשד במנוחה שהיא בוגדת בו, ותחקר אותה על מעשיה או על שעות חזרתה מהעבודה, או קילל אותה. הנאשם מודה כי בעקבות ויכוח שפרץ ביניהם מספר חודשים עובר לאירוע, עזבה המנוחה את הבית, וחזרה לאחר יום, אך מכחיש כי במהלך אותו ויכוח חנק אותה.

7. אשר לאירוע נושא כתב האישום, מכחיש הנאשם כי בסוף יום עבודתו גמלה בליבו החלטה להמית את המנוחה, וכי אמר "בת זונה אשתי, אני אזיין אותה אני אהרוג אותה". הנאשם מודה כי בסמוך לשעה 18:00, הגיע עם המנוחה לדירה, שאל אותה מדוע הגיעה לדירה בשעה מאוחרת, ומציין כי התפתח בין השניים ויכוח מילולי שנמשך מספר שעות.

8. הנאשם מודה שבסמוך לשעה 23:30, במהלך הויכוח ביניהם, השליך על המנוחה בחוזקה כוס זכוכית כתוצאה מכך שהיא גידפה אותו.

הנאשם מציין כי לאחר זריקת הכוס המנוחה תקפה אותו, תפסה בבגדו ובאיבר מינו, ואף שרטה אותו בפניו באמצעות ציפורניה. תוך כדי המאבק הוא הטיח את ראשה בקיר, אך לא ברצפה. השניים התקוטטו, והנאשם ניסה להשתחרר מאחיזתה של המנוחה. תוך כדי הויכוח, בשעה שהמנוחה תופסת באיבר מינו והנאשם מנסה להתנגד, להגן על עצמו ולהשתחרר מאחיזתה, חנק הנאשם את המנוחה זמן קצר, וגרם למותה מבלי שחפץ בכך.

9. אשר להתנהגותו לאחר האירוע, מאשר הנאשם כי התקשר למעבידו, על מנת לבקש עזרה עבור בנותיו; וכי התכוון להתאבד באמצעות לולאה על צינור אולם נמלך בדעתו. הנאשם מודה שניגש לדירת שכניו, וביקש מהם לשמור על בנותיו, אך מכחיש כי אמר שהוא נוסע לתל אביב וששתו ישנה. לאחר שהעביר את הבנות לדירת השכנים, רדף אחריו שכנו, מנע ממנו להיכנס חזרה לדירה, והזעיק משטרה.

10. סנגורו של הנאשם הבהיר כי הנאשם מודה כי ביצע עבירת הריגה אך כופר בביצוע עבירת הרצח. המחלוקת בין הצדדים נסבה על היסוד הנפשי הנדרש לצורך הרשעה בעבירת רצח. לשיטת ההגנה, לא התגבשה אצל הנאשם החלטה להמית את המנוחה בדם קר וללא התגרות, ולפיכך אין להרשיעו ברצח אלא בהריגה בלבד.

היסוד הנפשי של עבירת הרצח

11. מאחר ואין מחלוקת בין הצדדים כי מעשי התקיפה שביצע הנאשם ביום 15.1.2013 הם שגרמו לחבלות המתוארות בכתב האישום והחניקה היא שגרמה למותה של המנוחה - מתקיים בענייננו היסוד הפיסי של עבירת הרצח.

היסוד הנפשי הנדרש בעבירת הרצח הינו של **כוונה תחילה**. בהתאם לסעיף 301(א) לחוק, המגדיר יסוד זה, ובהתאם לפסיקה בנושא, יש להוכיח שלושה יסודות מצטברים לדרישת הכוונה תחילה: ההחלטה להמית; הכנה; והעדר קינטור.

להלן עקרונות ומבחנים הרלבנטיים לענייננו, כשמדובר בהמתה ע"י חניקה, כפי שנקבעו בפסיקת בית המשפט העליון:

א. יסוד ההחלטה להמית

12. במסגרת יסוד זה נדרשת הוכחת קיומה של כוונה בשני מישורים נפרדים. הראשון, מישור רציונאלי, בגדרו נדרשת צפיית אפשרות התרחשותה של התוצאה הקטלנית. השני, היחס האמוציונאלי של המבצע, ובמסגרתו יש לבחון את חפצו של הנאשם בהתקיימותה של התוצאה הקטלנית (ראו: ע"פ 8107/10 **עזר נ' מדינת ישראל** (9.9.2013) (להלן: "**ע"פ עזר**").

יסוד ההחלטה להמית נלמד מראיות נסיבתיות. נוכח הקושי להתחקות אחר נבכי נפשו של הנאשם, התפתחה בפסיקה האפשרות להתבסס על "חזקת הכוונה", לפיה אדם מתכוון לתוצאות הטבעיות של מעשיו, קרי, בהעדר ראיות לסתור, הדעת נותנת כי מי שגרם למותו של אחר במעשה המיועד לפי אופיו ומהותו לגרום לתוצאה קטלנית, גם נשא בליבו את הכוונה להביא לתוצאה הטבעית של מעשיו- הקטילה.

בפסיקה גובשו מבחני עזר לבחינת השאלה האם התקיימה ההחלטה להמית, כגון: אופן ביצוע ההמתה; האמצעי ששימש לביצועה; מיקום הפגיעות ומספרן; הנסיבות והאמירות שקדמו למעשה הקטילה; התנהגות הנאשם לאחר המעשה (ע"פ 8704/09 **באשה נ' מדינת ישראל** (11.11.2012)).

13. באשר ליסוד הכוונה להמית כשעסקינן בהמתה באמצעות חניקה, נקבע בע"פ 7355/08 **בר יוסף נ' מדינת ישראל** (21.9.2011) בו נדחה ערעורו של המערער בגין הרשעתו ברצח זוגתו תוך כדי חנק, כדלקמן:

"התקיימותו של רצון מצד המערער להמית את המנוחה היא ברורה. גם אם לא ניתן להצביע על מועד גיבושו המדויק, אופן ההמתה מלמד כי הרצון לגרום את התוצאה הקטלנית, הוא שהנחה את המערער במעשיו. שהלא, לאחר שסתם המערער את פיה של המנוחה באמצעות הסדין, המשיך והפעיל לחץ על גרונה. והרי היא בבחינת ידיעת הכלל כי "מי שלוחץ בכח על צווארו של אדם השכוב לפניו, מוחזק כמי שמבין היטב מה עלולה להיות התוצאה של לפיתה זו" (בית-המשפט בע"פ 759/77 גולדני נ' מדינת ישראל פ"ד לב(3) 813, 824 (1972)). נוכח האמור מסקנתי היא כי בין אם הייתה זו לפיתה רגעית או כממצאו של בית-המשפט קמא המקובל עלי (לחץ ממושך ובעוצמה רבה), תכלית המעשים הייתה אחת - המתת המנוחה".

כמו כן נקבע:

"כאשר אדם ממית אחר בחניקה, נדרשות בעיני ראיות של ממש לכך שלא התקיימה כוונה להמית. שהרי אם לא כן, כל אדם שהרג את רעהו בחניקה יכול לטעון כפי שטען המערער, כי הפעיל לחץ רק ל"שנייה" וכל כוונתו הייתה "להשתיק" את הקורבן".

ב. יסוד ההכנה

14. מטרתו של יסוד זה הינה לקבוע שהחלטה להמית לא הייתה ספונטאנית אלא לאחר הפעלת שיקול דעת. יחד עם זאת, אין מניעה שיסוד ההכנה יתקיים תוך כדי ביצוע מעשה ההמתה עצמו, ואין צורך שפעולות ההכנה ימשכו זמן מסוים. לא אחת החלטה להמית ומעשה ההכנה שלובים זה בזה, והם עשויים להתמזג עם מעשה ההמתה עצמו.

15. **בע"פ עזר** חזר בית-המשפט העליון על ההלכה באשר ליסוד ההכנה בכלל, וככל שמדובר בחניקה בפרט, וקבע:

"יסוד "ההכנה", כך נקבע, הוא יסוד פיסי טהור, שעניינו ההכנות הפיסיות אשר ערך הנאשם לשם מימוש מעשה ההמתה, לרבות הכנתם של האמצעים המיועדים לביצוע המעשה. קיומו של יסוד זה (כמו גם היעדר הקנטור) מבחין בין החלטה שהתקבלה באורח ספונטני לבין החלטה להמית, אשר נתקבלה לאחר מחשבה והכנה...ככלל, "שלב ההכנה" לקראת ביצוע מעשה ההמתה, מובחן ומופרד משלב "ההחלטה להמית", ואולם, לא אחת החלטה להמית ומעשה הכנה להמתה שלובים ואחוזים זה בזה, ואלה יחדיו עשויים להתמזג עם מעשה ההמתה עצמו עד שאין פסק זמן נראה לעין בין זה לזה. בעיקר נכונים הדברים, מקום בו המית הנאשם את קורבנו באמצעות חניקה, כשאז, נלמד יסוד "ההכנה" מעוצמת הלחץ וממשך הזמן הנדרש, כדי לקפד את חייו של הקורבן באמצעות חניקה, ומשקלם הראייתי בנסיבות כגון אלה זהה לשליפת האמצעי הקטלני בנסיבות אחרות".

ג. יסוד העדר הקנטור

16. מטרתו של יסוד זה להוציא מגדר עבירת הרצח מעשים שהתבצעו כתגובה מיידית להתגרות מצד הקורבן. יש להוכיח שעבר די זמן בין ההתגרות למעשה ההמתה במהלכו יכול היה הנאשם לשקול את מעשיו ושלא פעל במצב של איבוד שליטה כתוצאה מהתגרות פתאומית.

יסוד העדר הקנטור כולל בחובו מבחן כפול ומצטבר- סובייקטיבי ואובייקטיבי.

באשר למבחן הסובייקטיבי, נקבע כי הוא בוחן את השפעת מעשה ההתגרות על מצבו הנפשי של הנאשם הספציפי. דהיינו: האם הקנטור השפיע על הנאשם בפועל וגרם לו לאובדן שליטה עצמית באופן שלא היה יכול להבין את התוצאה הקטלנית האפשרית של מעשיו. המבחן הסובייקטיבי משקיף על הקנטור כהופך מעשה המתה לאקט ספונטאני, פרי איבוד שליטה עצמית, שאינו מתיישב עם קיומה של כוונה תחילה התואמת מצב של יישוב דעת וקור רוח.

באשר למבחן האובייקטיבי, הוא בוחן אם אדם מן היישוב היה עשוי, בהיותו נתון במצבו של הנאשם, לאבד שליטה עצמית ולנג דרך הקטלנית בה נהג הנאשם.

המבחן הראשון עובדתי ומעוגן בנסיבות האירוע הספציפי ובמצבו הנפשי של הנאשם, ואילו המבחן השני נורמטיבי, ועניינו בהצבת רף של סבירות למעשה הקנטור בהקשר לעבירות המתה. המבחן הסובייקטיבי בוחן האם הנאשם קונטר בפועל. אם התשובה נמצאה חיובית, המבחן האובייקטיבי בודק האם ראוי שהדין יכיר ויתן משקל לקנטור הסובייקטיבי (ראו: ע"פ 1426/12 מוזכר נ' מדינת ישראל (16.1.2014)).

ההכרעה

17. החלת המבחנים והעקרונות שפיתחה הפסיקה על נסיבות המקרה, מובילה למסקנה לפיה הוכח מעבר לספק סביר כי התקיימו שלושת היסודות המרכיבים את היסוד הנפשי של עבירת הרצח.

ההכרעה מבוססת על מערכת היחסים ששררה בין בני הזוג בחודשים שקדמו לאירוע ההמתה, כאשר הנאשם צבר כעס רב וחשדנות כלפי המנוחה אותה אהב, כעס שגרם לו להתבטא באמירות מאיימות שגרמו למנוחה ולמקורבים לבני הזוג לחשוש לחייה, וכן גרמו לה להימלט מביתם בהזדמנות קודמת לבית אחיה;

התנהגות הנאשם עובר לאירוע ההמתה, כמי שנשמע מקלל את המנוחה ומאיים להרוג אותה;

הממצאים בגופת המנוחה וחוות-דעת המומחית לפיהם הנאשם תקף בכוח רב, פעמים רבות, ולזמן ממושך את המנוחה; הטיח את ראשה בחוזקה בעמוד תומך וברצפה וכן באמצעות חפצים שונים; בהמשך חנק אותה בידי בכוח רב וממושכות עד שאיבדה את הכרתה, המשיך וחנק אותה עד שנפחה נשמתה;

התנהגות הנאשם לאחר אירוע ההמתה, כמי שנמנע מלסייע ולהציל את המנוחה, ניסה להימלט ולהעביר את ילדיו לשכנים;

18. גם אם נניח לטובת הנאשם שהתבטאותו עובר לאירוע ההמתה לא ביטאה את הרצון וההחלטה להמית את המתלוננת, הרי עוצמת הלחץ ומשך זמן החניקה, גם לאחר שהמנוחה איבדה הכרתה, משקפים שילוב של החלטה להמית והכנה. הרצון וההחלטה להמית את המנוחה התגבשו לכל המאוחר כאשר הפעיל לחץ על הצוואר, לחץ ממושך ובעוצמה רבה שתכליתם המתה.

התנהגות הנאשם שכללה תקיפות באופנים רבים בעוצמה רבה, חניקה תוך הפעלת לחץ כבד ולמשך זמן, הממצאים בגופת המנוחה, והתנהגותו לאחר האירוע - אינם מתיישבים עם אקט ספונטאני של המתה, תוצאה של איבוד עשתונות רגעי בבחינת קנטור.

להלן נימוקי המפורטים:

יחסי המנוחה והנאשם בחודשים שקדמו ליום האירוע

ז' (להלן: "ז')

19. לז' קשר משפחתי לנאשם ולמנוחה; הוא הכיר את השניים כל חייו והיה בקשר קרוב עימם (עמ' 22 לפרו', שו' 4-22). אף הנאשם עצמו העיד כי היה לו קשר טוב עם ז', אשר שימש לו מעין אח גדול, ועזר לו ולמנוחה. הנאשם אישר כי בילה עם ז' לעיתים קרובות קודם לאירוע, וכי הוא "אוהב אותו ורואה אותו כמו משפחה" (עמ' 59 לפרו', שו' 3-21, 27-30).

ז' העיד כי הנאשם שיתף אותו ברצונו להביא את המנוחה ובנותיהם לארץ, אך הוא ייעץ לו להימנע מכך משהבין שהשניים לא מסתדרים (עמ' 23 לפרו', שו' 1-6). עוד העיד כי בטרם הגיעה המנוחה ארצה אמר לו הנאשם, בנוכחות

אחיו: "אם היא תבוא לפה ותעשה בעיות, כמו שהייתה עושה לי שם בעיות, אני אחתוך אותה ואחזיר אותה בארון קבורה למדינה שלה" (עמ' 23 לפרו', שו' 7-11).

20. הנאשם הכחיש בעדותו כי אמר דברים אלה (עמ' 58 לפרו', שו' 9-15), ואף אחיו ט', אשר נטען כי נכח בשיחה, שלל אמירת הדברים על-ידי הנאשם (עמ' 80 לפרו', שו' 2-5). ואולם, בחקירתו הנגדית לא סיפק הנאשם הסבר מדוע ישקר ז', במיוחד על רקע היחסים הקרובים ביניהם, מעורבות ז' בחייהם ורצונו לסייע לו (עמ' 60 לפרו', שו' 9-13). בנוסף, הדברים עולים בקנה אחד עם העדויות בדבר יחסיהם הקשים של הנאשם והמנוחה עוד בהיותם באריתריאה.

לפיכך, אני מוצאת את עדותו של ז' בנושא זה אמינה, וקובעת כממצא את אמירת דברי האיום על ידי הנאשם.

21. ז' הוסיף כי גם בארץ המנוחה והנאשם היו רבים לעיתים קרובות. הוא תיאר את הנאשם כקנאי וחדשן, ופירט כי לפעמים שמע אותו שואל את המנוחה איפה הייתה ועם מי דיברה. הנאשם אף אמר למנוחה כי בתם הקטנה אינה שלו (עמ' 24 לפרו', שו' 19-31).

ז' סיפר כיצד כארבעה חודשים לפני הרצח, ברח המנוחה מהדירה לבית אחיה פ' בתל אביב, ובשיחה עמה סיפרה כי הנאשם "חנק אותה והרביץ לה, לא טוב לה איתו, הוא חושד בה ולא טוב לה איתו והיא לא רוצה להמשיך" (עמ' 24 לפרו', שו' 1-2). ז' העיד כי יחד עם אחיו של הנאשם, ט', שכנע את המנוחה והנאשם להשלים ולחזור הביתה.

22. עדות ז' על דבריה של המנוחה מהווה עדות מפי השמועה. ההגנה לא התנגדה לקבילותה, ומעבר לדרוש יצוין כי היא קבילה לפי החריג הקבוע בסעיף 2)10 לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971.

על-פי הפרשנות המסורתית של סעיף 2)10 לפקודה, יש צורך בסמיכות זמנים בין אמרת הנפטר לבין אירוע ההמתה על-מנת שהאמרה תהיה קבילה ולא תוגדר כעדות מפי השמועה (ראו: יעקב קדמי על הראיות חלק שני, עמ' 624-626 (2009)). ואמנם, במרוצת השנים התרחבה פרשנות החריג המופיע בסעיף 2)10 לפקודה, ובתי-המשפט ניאותו לקבל כראיה אמרות של נשים שנקטלו על-ידי בני זוגן, גם אם אלה לא נאמרו בסמיכות לאירוע ההמתה.

בע"פ 4178/10 עופי פרג' נ' מדינת ישראל (19.8.2013) נדונה קבילותה של תלונה שמסרה המנוחה במשטרה כחצי שנה קודם לרצח, אודות אלימות שהפעיל כלפיה אביה ערב קודם למסירת התלונה. אירוע האלימות נכלל בעובדות כתב-האישום, בו יוחסה לאביה של המנוחה עבירת שידול לרצח. כב' השופט ג'ובראן קבע כי האירוע שדווח בתלונתה של המנוחה הוא בגדר חוליה בשרשרת לקראת השידול לרצח, ולפיכך התלונה עומדת בחריג הקבוע בסעיף 2)10 לפקודה. אשר לפרשנות חריג זה קבע השופט ג'ובראן:

"וברי, כי באירועים דוגמת המקרה הנוכחי, בהם לא מדובר בעבירה המבוצעת על רקע מפגש מקרי, כי אם עבירה המבוצעת על רקע מערכת יחסים ארוכה פנים משפחתית, יש לתת פרשנות מרחיבה לכלל האמור. מערכת היחסים בין הנאשם לקרבן העבירה היא הבסיס לבחינת העבירה כולה, והיא מהווה חלק בלתי נפרד ממנה. לא פעם בעבירות אלימות ובעבירות מין במשפחה אנו מוצאים עצמנו מול הידרדרות שיטתית של

היחסים, המובילה כמכלול לביצוע העבירה".

בענייננו, מדובר באמרה שמסרה המנוחה בהיותה קורבן למעשה אלימות מצד הנאשם. האמרה נאמרה בסמוך למעשה האלימות, היא מתארת את יחסו של הנאשם למתלוננת ומערכת היחסים ביניהם, ומהווה חוליה בשרשרת הנסיבות אשר הובילו את הנאשם לביצוע מעשה ההמתה מספר חודשים לאחר מכן. עובדות מעשה האלימות נשוא אמרת המנוחה הן חלק מכתב האישום. בהתחשב בכל אלה, אמרת המנוחה לז' אודות אלימות הנאשם כלפיה הינה קבילה.

23. אמנם המנוחה לא סיפרה לאחיה על החניקה, אך אין בכך כדי לפגוע באמיתות הדברים שנאמרו על-ידיה לז'. מהעדויות עולה כי המנוחה הייתה קרובה לז' וסמכה עליו, ונראה כי מסיבה זו שיתפה אותו במעשה הנאשם בסמוך לפני מקרה החניקה.

24. ז' הוסיף וסיפר על ריב נוסף שארע כ-4-3 חודשים קודם לאירוע, ואשר לאחריו החליטו הוא וט' כי עדיף שבני הזוג יתגרשו, וכי ט' ייקח את הבנות אליו. ז' הסביר כי "**בפעם השנייה כששמעתי שיצאה מהבית לא הלכתי כדי להשלים ביניהם כי ראיתי שלא טוב להם ולא רציתי שזה יגיע למצב שיקרה משהו**". לאחר מכן השלימו בין בני הזוג חברים אחרים שלהם (עמ' 25 לפרו', שו' 23-10).

25. ז' הותיר רושם מהימן ועדותו אמינה באופן שניתן לקבוע ממצאים על פיה. ז' אישר בכנות כי הוא כועס על הנאשם על שרצח את המנוחה (עמ' 26 לפרו', שו' 16-15). יחד עם זאת, רצונו שלא להשחיר את הנאשם בלט, והוא סיפר שלא ראה את הנאשם מכה את המנוחה, ולא ראה סימני אלימות על גופה (עמ' 26 לפרו', שו' 19-17). קרבתו של ז' לשניים מהווה אף היא אינדיקציה לאמינות הדברים שמסר.

פ' (להלן: "פ'")

26. פ' הוא אחיה הצעיר של המנוחה. הנאשם סייע לו להגיע לארץ. הודעתו במשטרה (ת/40) הוגשה חלף חקירה ראשית, בהסכמת ההגנה.

מהודעתו עולה כי נפגש עם המנוחה והנאשם בביתם, בשבת שלפני אירוע ההמתה. בפגישה זו לא ראה התנהגות חריגה של מי מהצדדים.

פ' הוסיף וסיפר על הויכוח שארע כ-4 חודשים קודם לאירוע ההמתה, אשר בעקבותיו עזבה המנוחה את ביתה והגיעה אל דירתו בתל אביב. המנוחה הגיעה לדירה בלילה, ללא תיק או בגדים נוספים. היא בכתה, ואמרה "**אני מעדיפה למות לבד מאשר שהוא יהרוג אותי**" (ת/40, עמ' 2 שורות 61-60).

פ' ציין כי יודע שבני הזוג נהגו לריב לעיתים קרובות, עוד בהיותם באריתריאה. הוא לא היה נוכח בריבים, ואינו יודע על מה רבו. המנוחה לא סיפרה לו שהנאשם פוגע בה פיזית, והוא לא יודע אם הריבים ביניהם היו אלימים.

יצוין כי עדותו של פ' אודות אמירתה של המנוחה קבילה מכוח סעיף 10(2) לפקודת הראיות, ואף ההגנה לא חלקה על כך (ר' סעיף 22 לעיל).

27. לטעמי יש לתת להודעתו של פ' במשטרה משקל מלא. פ' לא הסתיר כי הנאשם סייע לו להגיע לארץ, ולא הוסיף פרטים שאינם ידועים לו ביחס ליחסי הנאשם והמנוחה. אמירתה של המנוחה כי מעדיפה למות לבד מאשר שהנאשם יהרוג אותה, משקפת את יחסיה העגומים עם הנאשם, ועולה בקנה אחד עם נסיבות האירוע, כפי שתיארו אותו העדים ז' וט'.

ט' (להלן: "ט")

28. ט' העיד כעד הגנה, הוא אחיו הגדול של הנאשם, נמצא בארץ מזה 4 שנים. מהודעתו עולה כי היה בקשר טוב עם הנאשם ועם המנוחה, נפגש עימם מדי שבוע, לעיתים בדירתם. היה אצלם כמה ימים לפני אירוע ההמתה, אולם לא היה עד להתנהגות מיוחדת של השניים (ת/41, עמ' 1 שו' 5-9; עמ' 2 שו' 19-24).

אשר לאירוע בו עזבה המנוחה את הבית, סיפר כי המנוחה סיפרה לו שעזבה את הבית כי הנאשם כועס עליה וצועק עליה (ת/41, עמ' 2 שו' 35). בתקופה זו הציע לנאשם להיפרד מאשתו, והסביר זאת כך: "לא ידעתי מה הוא יעשה כשהוא מתעצבן גם היא לא שותקת שהוא כועס עליה היא מחזירה לו" (ת/41, עמ' 2 שו' 41-42).

29. ט' מסר כי לא היה עד למריבות של בני הזוג, כי המנוחה לא סיפרה לו על אלימות כלפיה, וכי הנאשם לא נהג באלימות כלפיו מעולם. הוא מסר כיצד כאשר הנאשם מתעצבן עליו, הוא צועק ומשתולל אבל אז עוזב הכל ולא מרביץ (ת/41, עמ' 2 שו' 49-50). יחד עם זאת, הוסיף כי ארבעה חודשים קודם לאירוע ההמתה אמרה לו המנוחה שהיא מפחדת מהנאשם בשל התנהגותו, והוא אמר לה שהיא חייבת לעזוב את הבית (ת/41, עמ' 3 שו' 65).

בעדותו בבית משפט חזר בו ט' מן הדברים, וטען כי המנוחה לא אמרה לו שהיא מפחדת, אלא רק שהם היו מתווכחים (עמ' 80 לפרו', שו' 10). ט' הסביר את השינוי בגרסתו בכך שהיה בוכה ונסער בעת מתן עדותו במשטרה, וכן בכך שנחקר בשפה האמהרית, בה אינו שולט.

30. אמרתו של ט' במשטרה, מתיישבת עם עדויותיהם של בני המשפחה הנוספים. מאמרתו עולה כי היה בליבו חשש למנוחה מפני הנאשם, וכי המנוחה הביעה בפניו את פחדה מפני הנאשם. ואולם, בעת מתן העדות בבית המשפט כשאחיו נתון במעצר ובחלוף הזמן מאז ההמתה, ניסה העד בכל מאודו לעזור לאחיו ולהמעיט מדבריו במשטרה.

לפיכך יש ליתן משקל לאמרתו ולקבוע כממצא שהמנוחה הביעה בפניו את פחדה מפני הנאשם, ואף העד חשש לה והציע לה לעזוב את ביתה.

דברי הנאשם אודות היחסים

31. הנאשם העיד כי הביא את אשתו והילדות לארץ, לאחר שהמנוחה איימה כי אם הוא לא ייקח אותן לארץ היא תעזוב את הילדות ותברח. על מנת להביאן לארץ, שילם כ-4000 דולר (עמ' 51 לפרו', שו' 7-13).

הנאשם הודה כי היו בינו לבין המנוחה ויכוחים רבים, בין היתר על כך שהייתה יוצאת מהבית ולא חוזרת מהר (עמ' 51

לפרו', שו' 23-29), הוא חשד שאשתו הולכת עם גבר אחר, אך הוא מעולם לא ראה אותה עם אחר (ת/3; ת/4; עמ' 62 לפרו', שו' 1-7). הוא הסביר כי חשש שהמנוחה תעזוב אותו ואת בנותיו ותלך (עמ' 66 לפרו', שו' 1-4). עוד הוסיף כי באריתריאה היחסים ביניהם היו טובים יחסית, וכי לאחר שהמנוחה הגיעה לארץ התנהגותה השתנתה, היא לא הקשיבה לו, וכעסה לעיתים קרובות. יחד עם זאת, טען כי הריבים ביניהם היו כמו בקרב בני זוג רגילים (עמ' 62 לפרו', שו' 21-26).

32. הנאשם אישר כי המנוחה עזבה את הבית כמה חודשים קודם לאירוע ההמתה, אך הכחיש כי הרביץ לה או חנק אותה במסגרת אותו ויכוח או בוויכוחים אחרים (עמ' 52 לפרו', שו' 2-15; עמ' 61 לפרו', שו' 11-18). כמו כן הכחיש כי קילל את המנוחה, ואף טען כי המנוחה מעולם לא קיללה אותו קודם לאירוע ההמתה (עמ' 67 לפרו', שו' 3-10).

הממצאים אודות יחסי המנוחה והנאשם קודם ליום האירוע

33. מהעדויות המפורטות לעיל עולה כי בין המנוחה והנאשם שרר סכסוך מתמשך, זאת על רקע חשדו של הנאשם כי אשתו בוגדת בו עם גבר אחר, וכן מאחר ואשתו חדלה להקשיב לו עת הגיעה לארץ. למעשה הנאשם מימש את האיום שהשמיע בפני ז' לפיו במידה והמנוחה תעשה בעיות בהיותה בארץ, הוא יהרוג אותה.

עם זאת, עולה מהעדויות כי הנאשם אהב את אשתו ושילם כספים רבים כדי להביאה לארץ. יתכן כי אהבתו של הנאשם למנוחה חיזקה אצלו את התחושה הקשה שחש נוכח חשדותיו כי אשתו בוגדת בו. צערו של הנאשם על מות אשתו נראה כן ואמיתי בשל אהבתו לה.

34. בתקופה שקדמה לאירוע ההמתה התעוררו ויכוחים רבים בין בני הזוג, כאשר ויכוח אחד הוביל לעזיבת המנוחה את הבית אל ביתו של אחיה, כאשר רק בגדיה לגופה. במסגרת ויכוח זה חנק הנאשם את המנוחה והרביץ לה. בעקבות התנהגות הנאשם אמרה המנוחה לאחיה כי היא מעדיפה למות לבד מאשר שהנאשם יהרוג אותה. התנהגותו של הנאשם גרמה לז' ולט' לחשוש לחייה של המנוחה, והם עודדו אותה לעזוב את הבית.

ההגנה עתרה שלא לייחס חשיבות לוויכוחים שבין הנאשם למנוחה בחודשים שקדמו לאירוע ההמתה. לגרסתה, מדובר בתופעה הקיימת ביחסיהם של זוגות רבים, ואין בכך כדי להוות ראיה להוכחת יסודות עבירת הרצח המיוחסת לנאשם.

35. ואולם, העדויות השונות ביחס להתנהגותו של הנאשם וביחס לפחד שהיה למנוחה מפניו מלמדות כי אין מדובר ביחסים נורמאליים בין בני זוג, וכי לאורך חודשים רבים צבר הנאשם כעס רב וחשדנות כלפי המנוחה, באופן המהווה מניע אפשרי לרציחתה של המנוחה ואשר ביסס את החלטתו של הנאשם להמיתה. אמירותיו המאיימות של הנאשם בחודשים שקדמו לאירוע ההמתה, כמו גם חששה של המנוחה והמקורבים לבני הזוג לחיי המנוחה, מלמדים על הרקע שממנו צמחו כוונתו ורצונו של הנאשם במותה של אשתו.

התנהגות הנאשם עובר לאירוע ההמתה

36. י' הינו מנהל הלוגיסטיקה במפעל בו עבד הנאשם. הוא מכיר את הנאשם שלוש שנים, ותאר אותו כעובד מסור, בחור נאמן, שקט ואחראי.

ביום האירוע לאחר העבודה, בסביבות 17:30-18:00, נשאר רק יעקב והנאשם במפעל. הנאשם החליף בגדים בחדר ההלבשה ויעקב המתין לו כמטר משם. בנסיבות אלה שמע את הנאשם ממלמל בקול רם בעברית "**בת זונה אשתי אני אזיין אותה אני אהרוג אותה**". י' חשב שהנאשם מדבר בטלפון. הוא נכנס לחדר ההלבשה וראה את הנאשם שורך שרוכים. כאשר שאל את הנאשם מה קרה ועם מי הוא מדבר, הנאשם לא ענה ויצא משם (נ/1 עמ' 1-2 שו' 15-30).

37. י' ציין כי ביום האירוע עבד הנאשם בקצב איטי מהרגיל, הוא לא היה בפוקוס ולכן בשלב מסוים הוחלט להפסיק לו את העבודה (עמ' 15 לפרו', שו' 3-9). העד הופנה למזכר שיחה עם העובד ס', שעבד יחד עם הנאשם וי', לפיו ביום האירוע ס' לא הבחין בשינוי בהתנהגותו של הנאשם (נ/2). העד הבהיר כי יתכן וס' העיד על פרק הזמן בו שהה עם הנאשם בצמוד, וכן יתכן כי לא זיהה את ההתנהגות של הנאשם כשונה, על אף היותה כזו (עמ' 19 לפרו', שו' 1-3).

בעדותו בבית-המשפט חזר י' על עיקרי דבריו. בנוסף סיפר שכאשר הנאשם נעצר הוא לא האמין, שכן לא חשב שהקללות שקילל את אשתו היו רציניות (עמ' 19 לפרו', שו' 4-9).

38. הנאשם מכחיש כי אמר את הדברים שמייחס לו העד י'. הנאשם טען בעדותו שי' קינא בו, כי הוא שנא אותו ואת יתר העובדים האריתראים, ולכן בחר לשקר בחקירתו בניסיון להפילו (עמ' 63 לפרו', שו' 10-31). ואולם, אין כל תימוכין לגרסה זו של הנאשם, והעד לא עומת איתה בחקירתו הנגדית. הטענה אף אינה מתיישבת עם הדברים שמסר העד בשבחו של הנאשם במסגרת עדותו. בנוסף, טען הנאשם כי אינו יודע מהי משמעות המילים "אני אהרוג אותה" (עמ' 62 לפרו', שו' 4-14). טענה זו אינה מתיישבת עם שהותו של הנאשם בישראל במשך 3 שנים קודם לאירוע, וכן אינה מתיישבת עם עדותם של כ' ושל ס', אשר הבהירו שניהם כי הנאשם דובר עברית, גם אם לא רהוטה (עמ' 20 לפרו', שו' 22-25; נ/1, עמ' 2, שו' 25-28).

39. סנגורו של הנאשם טען כי אין זה סביר שהנאשם יקלל את המנוחה בעברית ולא בשפת אמו. אלא, שמחקירותיו של הנאשם במשטרה נראה כי על אף הכחשותיו הוא מבין את משמעות המילה "זונה" (ת/11א, עמ' 3, שו' 31-39; עמ' 4, שו' 1-34). בהיות הנאשם מספר שנים בארץ, ומאחר ועבד בחברת ישראלים, נראה כי התרגל לעשות שימוש בקללות המצויות בשפה העברית.

40. העד הותיר רושם אמין. הוא לא ביקש להרע לנאשם, דעתו על הנאשם הינה חיובית, עדותו תאמה את הדברים שמסר במשטרה ויש ליתן לה משקל מלא ולקבוע ממצאים לאורה. עדותו מלמדת על הכעס שבעבע אצל הנאשם כלפי אשתו שעות קודם לאירוע ההמתה. העדות שוללת את טענת ההגנה כי מעשיו של הנאשם ארעו בלהט הרגע ותוך איבוד עשתונות. נראה כי הנאשם כעס על המנוחה עוד בטרם הגיע לדירה והחל בוויכוח המילולי עמה. אמירתו "אני אהרוג אותה" מלמדת כי כבר בשלב זה החלה להתגבש אצלו הכוונה להמית את

אירוע ההמתה

ד"ר הדס גיפס, מומחית מטעם המאשימה

41. ד"ר גיפס מהמרכז הלאומי לרפואה משפטית, ביצעה את נתיחת גופת המנוחה, ערכה חוות-דעת והשיבה לשאלות הבהרה שהעבירה אליה המאשימה (ת/29א-ג). ההגנה לא הגישה מטעמה חוות-דעת נגדית.

בהחלטתנו מיום 28.10.2013 אפשרנו למאשימה להעיד את המומחית מטעמה, חרף התנגדות ההגנה. סברנו כי לחוות-דעת המומחית חשיבות רבה להכרעת המחלוקת בתיק זה, וכי יש מקום לאפשר בירור מלא של הטעון בירור, הבהרת מונחים בחוות דעתה בכלל ומנגנון ההמתה בפרט, כל זאת מבלי שהמאשימה תוכל להרחיב את בסיס חוות הדעת על מנת שלא לגרום עיוות דין לנאשם.

42. בחוות דעתה קבעה ד"ר גיפס כי מותה של המנוחה "נגרם מתשניק (חנק) מכני בעקבות לחץ ישיר על הצוואר, קרוב לוודאי באמצעות כפות ידיים" (ת/29א, עמוד 10). אצל המנוחה נתגלו כתמים כהים על עור הצוואר, דימומים פנימיים שונים, שבר בעצם הלשון ובסחוס התריס וכן דימומים נקודתיים בעיניים, כאשר פגיעות אלה הן פגיעות האופייניות לחנק (עמ' 41 לפרו', שו' 32-26; עמ' 42 לפרו', שו' 3-1).

עוד קבעה כי לצורך שבירת עצם הלשון וסחוס המגן אצל אדם בגילה של המנוחה, שהייתה בת 26 במותה, נדרשת הפעלת כוח רב, בעוצמה העולה על שלושה ק"ג, זאת נוכח גמישותן של עצמות אלו בגיל זה (ת/29ג, עמ' 2 סעיף ג'; עמ' 44 לפרו', שו' 15-8).

אשר למשך זמן החניקה, נכתב בתשובות הבהרה של המומחית: "קיים קושי בקביעת משך הזמן מרגע הפעלת הלחץ עד למוות, מאחר והתהליך דינמי מאוד; אדם בריא ובהכרה נאבק בתוקף, מה שיגרום לתוקף להחליש את אחיזתו ולאחוז מחדש בקורבן שוב ושוב" (ת/29ג, עמ' 1).

43. בעדותה הסבירה המומחית כי מנגנון גרימת המוות כתוצאה מחנק, נחלק לשני שלבים: לאחר כ-10 שניות של חנק רציף נגרם אובדן הכרה. במצב כזה, אם פעולת החנק נפסקת, חוזר האדם להכרה בתוך כ-15 שניות. המשך פעולת החנק לאחר אובדן ההכרה, במשך של כ-2 דקות או יותר, יוביל לנזק בלתי הפיך למוח וכתוצאה מכך למוות (עמ' 43 לפרו', שו' 11-1).

המומחית העריכה כי הופעל על צווארה של המנוחה לחץ לפרק זמן של למעלה מ-2 דקות, כאשר הלחץ הופעל תוך הזזת היד או האצבעות במעלה ובמורד הצוואר, באופן שהוביל לשבירה הן של עצם הגרון והן של סחוס המגן (עמ' 43 לפרו', שו' 29-23). לדבריה: "אפשר לראות גם בשינוי של המקומות של הדימומים בצוואר, במקרה של המנוחה, לכן אני מעריכה שהיה לחץ ממושך שאני לא יכולה לדעת כמה בדיוק אבל בערך 2 דקות אם לא יותר של לחץ שנחלש וחוזר מספר פעמים" (עמ' 43 לפרו', שו' 17-14).

44. בחקירתה הנגדית, ציינה המומחית כי יתכנו מקרים בהם אדם יכול למות מחנק לאחר כ-15-10 שניות. יחד עם זאת, הוסבר כי במקרים מעין אלו לא קיימים ממצאים בצוואר, דימומים ושבר בשלד הגרון, ולכן נהוג לקבוע כי המוות נגרם מגירוי עצבי. המומחית הבהירה כי בבדיקתה של המנוחה נמצאו מספיק ממצאים כדי לשלול את האפשרות שהמנוחה מתה עקב חניקה קצרה של מספר שניות (עמ' 48 לפרו', שו' 8-4).

45. מעדותה של ד"ר גיפס ניתן ללמוד גם על האלימות הקשה שהופעלה כלפי המנוחה בעת האירוע. בגופתה של המנוחה נמצאו חבלות קשות, רבות ומגוונות באזורים שונים בגוף. כך למשל נמצאו חבלות בפניה של המנוחה, לרבות שברים בשלד האף, שנראה כי נגרמו ממכות אגרוף (ת/ג29 בעמ' 2; עמ' 44 לפרו' שו' 17-21, ושו' 31-32). כן נמצאו חבלות בראשה של המנוחה (האזור העורפי של הקרקפת), אשר היו יכולים להיגרם מהטחת ראשה של המנוחה ברצפה, אם כי לא ניתן לשלול שנגרמו מנפילה (עמ' 44 לפרו', שו' 31-32). נמצאו שבעה מוקדי חבלות בגב שגרמו לדימומים תוך עוריים. חבלות אלה נגרמו באמצעות שימוש בחפץ בעל קצה מעוגל, כמו הכבלים שנמצאו בדירה או כמו קצה של נעל (עמ' 45 לפרו', שו' 1-20).

46. חוות-דעתה ועדותה של ד"ר גיפס הותירו רושם מקצועי ומהימן. בהעדר חוות-דעת נגדית מטעם ההגנה, יש לקבל את ממצאיה ועדותה במלואם, ולקבוע כי הנאשם חנק את המנוחה תוך הפעלת כוח רב למשך פרק זמן ממושך, שלהערכת המומחית, שלא נסתרה, עולה על כ-2 דקות, לאחר שהמנוחה איבדה את הכרתה.

טענת ההגנה, כי המומחית לא קראה את אמרתיו של הנאשם ולפיכך לא היה ביכולתה לשלול אותן ביחס לממצאיה, דינה להידחות, שכן היה בידי ההגנה לעמתה בחקירה הנגדית עם טענות ההגנה, וכן היות וההגנה נמנעה מהבאת חוות-דעת נגדית מטעמה. מעבר לכך, מהסבריה של המומחית אשר ניתנו בבית-המשפט ניתן להבין כי ממצאיה אינם עולים בקנה אחד עם עדות הנאשם, כפי שיפורט בהמשך.

גרסאות הנאשם

47. עם מעצרו, ביום האירוע בשעת לילה מאוחרת, הודה הנאשם כי הרג את המנוחה, אך טען כי לא התכוון לגרום למותה (ת/ב1 + ת/3). בהודעותיו השונות, כמו גם בעדותו בבית המשפט, הציג הנאשם את האירוע כמאבק ארוך והדדי בינו לבין המנוחה. ואולם, תיאורי האלימות שמסר הנאשם אינם מתיישבים עם חוות הדעת שמסרה ד"ר גיפס. לו אכן תקף הנאשם את המנוחה כפי שתיאר בהודעותיו ובעדותו, לא היו נמצאים על גופתה סימני האלימות הקשים והרבים שנמצאו, וזאת לעומת שריטות שטחיות וקלות על לחיו.

48. גרסת הנאשם אודות אירוע ההמתה, כפי שהוצגה בבית-המשפט, התפתחה מגרסאות שונות קודמות שמסר בעת חקירותיו במשטרה, גרסאות רבות, ובחלקן סותרות. הנאשם אף הודה בבית המשפט ששיקר למצער בפרט מהותי, והכל כמפורט להלן:

א. בתשאול הראשוני, שנערך בסמוך לשעה 4:00 לפנות בוקר ביום האירוע, מסר הנאשם כי נתן למנוחה כמה מכות בראש, והיא נפלה ומתה (ת/3, עמ' 32).

ב. בחקירתו הראשונה, ביום 16.1.2013 בשעה 12:50, תיאר כיצד לאחר השלכת הכוס על

המנוחה, תפסה אותו המנוחה בצווארו ושרטה את פניו. בהמשך החקירה הודה כי חנק את המנוחה, אך טען כי הדבר נעשה תוך כדי מאבק וחניקה שלה אותו (ת/4, שו' 76).

ג. בשחזור שנערך בזירה (ת/6 ו-ת/7), חזר הנאשם על גרסתו, והוסיף כי יתכן והמנוחה קיבלה מכה בראשה מהקיר (ת/7, עמ' 13).

ד. בחקירתו השנייה (ת/8, מיום 21.1.2013), טען הנאשם לראשונה כי במסגרת המאבק ביניהם, אחזה המנוחה באיבר מינו בחוזקה, וכי על מנת להגן על עצמו הוא הכה את המנוחה באופן שהוביל אותה לדפוק את הראש ברצפה (ת/8, עמ' 2 שו' 6-12). הנאשם מסר כי הטיח את ראשה של המנוחה פעמים רבות ברצפה, על מנת להשתחרר ממנה בעת שחנקה אותו (עמ' 2, שו' 21-25). כשנשאל כמה זמן חנק את המנוחה, מסר הנאשם כי אינו זוכר, אולם הודה שחנק אותה עד ששחררה אותו מאחיזתה.

ה. בחקירתו מיום 31.1.2013 (ת/10) עימת החוקר את הנאשם כי גרסתו אינה מתיישבת עם סימני האלימות הקשים שנמצאו על גופתה של המנוחה, בשעה שלו נגרמו שתי שריטות שטחיות בלחיו בלבד. הנאשם עמד על גרסתו, ללא מתן הסבר מניח את הדעת (ת/10, שו' 59-62).

49. בעדותו בבית-המשפט טען הנאשם כי בתגובה להשלכת הכוס, תפסה אותו המנוחה בבגדיו, הידקה אותם לצווארו תוך חניקה, כאשר היא מצמידה את הנאשם לקיר. בשלב מסוים משך את המנוחה והצמיד אותה לקיר. לדבריו, הם נאבקו באגרופים וחניקה זה של זה, כאשר שניהם עומדים. הנאשם תיאר כי חנק את המנוחה בידו האחת והכה אותה בידו השנייה. בשלב מסוים קיבלה המנוחה מכה מעמוד, ואז התמוטטה על הרצפה ומתה (עמ' 53-55 לפרו').

במהלך עדותו חזר והשיב מספר פעמים שזוכר שהרביץ למנוחה אך לא זוכר כיצד זה קרה - "**אני זוכר שהרבצתי לה אבל אין הרבצתי לה אני לא זוכר**" (עמ' 69 לפרו' שו' 21). יחד עם זאת, זכרונו הסלקטיבי של הנאשם חזר אליו כאשר ידע למסור שלא נגע במנוחה כשנפלה לרצפה; הכה בה בעמוד, אך לא הטיח את ראשה ברצפה; ועוד.

50. בגרסתו של הנאשם כפי שהוצגה בבית-המשפט קיימים מספר קשיים מהותיים, המובילים למסקנה כי הינה שקרית ומטרתה להפחית מחומרת האלימות וממעשיו האכזריים כפי שבוצעו בפועל באירוע ההמתה:

ראשית, גרסתו של הנאשם בבית-המשפט אינה מתיישבת עם חוות-דעתה של ד"ר גיפס, שכן הוכח שמותה של המנוחה נגרם מחנק ולא ממכה. אילו פעל המנוח כפי גרסתו, והיה מפסיק לחנוק את המנוחה בשלב בו איבדה את הכרתה ונפלה על הרצפה, היא הייתה מתעוררת תוך מספר שניות. המאשימה הציגה לנאשם קושי זה בחקירתו הנגדית, ואולם הנאשם התמיד בגרסתו באומרו: "**לאחר נפילת המנוחה על הרצפה לא נגעתי בה**" (עמ' 72 לפרו', שו' 20-25).

שנית, הוסבר לנאשם כי בניגוד לגרסתו, פערי הגבהים שבינו לבין המנוחה (גובהו 1.57 מ' ואילו גובהה של המנוחה 1.74 מ') לא אפשרו לו לחנוק אותה ממושכות שעה ששניהם עומדים. ואולם, הנאשם לא סיפק הסבר אף לקושי זה (עמ' 72, שו' 1-9).

שלישית, גרסתו של הנאשם לא סיפקה הסבר מניח את הדעת גם לחבלות השונות שנמצאו על גופה של המנוחה, ואשר על-פי הסברה של ד"ר גיפס נגרמו באמצעות חפצים שונים דוגמת כבל חשמלי או נעל, או לפצעי ההגנה שנמצאו על ידיה של המנוחה.

רביעית, בגרסתו בבית-המשפט טען הנאשם כי המנוחה "קיבלה מכה בראשה" מהעמוד. ואולם, בחקירתו הנגדית הציגה ב"כ המאשימה לנאשם את אמרותיו השונות, בהם מסר כי הטיח את ראשה של המנוחה בקיר וברצפה מספר פעמים (ת/8 שו' 21-25). בתגובה לדברים אלה הודה הנאשם כי הטיח את ראשה של המנוחה בעמוד מספר פעמים, אך הכחיש כי הטיח ראשה ברצפה. הנאשם לא סיפק הסבר מדוע מסר במשטרה גרסה שונה. דבריו של הנאשם בנקודה זו, מצטרפים לאי דיוקים רבים באשר לאלימות שהפעיל כלפי המנוחה, ואשר עלו במסגרת הודעותיו במשטרה.

51. נקודה מהותית נוספת הנוגעת לאמינות גרסתו של הנאשם נוגעת לטענתו לפיה המנוחה אחזה באיבר מינו במהלך אירוע ההמתה. טענה זו עלתה לראשונה בחקירתו מיום 21.1.2013, לאחר מספר תשאלים שנערכו לנאשם. הטענה הופיעה אף בתשובתו של הנאשם לכתב האישום. ואולם, בעדותו בבית-המשפט, הודה הנאשם כי שיקר בנקודה זו, שכן המנוחה כלל לא אחזה באיבר מינו במהלך האירוע. הנאשם הסביר כי בחר לשקר מתוך מחשבה שהדבר יסייע לו, ויוביל להפחתה של עונש המאסר שיוטל עליו (עמ' 58 לפרו', שו' 8-1). שקר מהותי זה של הנאשם, פוגע אף הוא במהימנות גרסתו ומלמד על כך שאין לו קושי למסור גרסה שקרית כדי לסייע בהפחתת העונש שיוטל עליו.

52. מהטעמים המפורטים לעיל, אציע לחברי לדחות את גרסתו של הנאשם ככל שהיא נוגעת לאירוע ההמתה, ולקבל את התיאור העובדתי המופיע בכתב האישום, ואשר מעוגן היטב בחומר הראיות, לפיו הנאשם תקף את המנוחה בידיו בכוח רב, פעמים רבות ולזמן ממושך; הטיח את ראשה של המנוחה, בחוזקה, בעמוד תומך וברצפה; וכן תקף את המנוחה באמצעות חפצים שונים. לאחר מכן חנק הנאשם את המנוחה בידיו, בכוח רב וממושכות עד אשר איבדה את הכרתה. הנאשם המשיך וחנק את המנוחה בכוח רב, עד אשר נפחה נשמתה.

53. התנהגות שכזו מלמדת על התקיימות יסודות ההחלטה להמית וההכנה. גם אם נקבע לטובת הנאשם שלא ניתן להצביע על המועד המדויק של גיבוש הרצון וההחלטה להמית, הרי אלה התקיימו כאשר הנאשם הפעיל לחץ בכוח על צוואר המנוחה, לחץ ממושך בעוצמה רבה. מעשים אלה תכליתם הינה המתה. גם ביחס ליסוד ההכנה בהמתה באמצעות חניקה, כפי שצוטט לעיל מהפסיקה, ההכנה וההחלטה להמית מתמזגים זה בזה, כאשר ההכנה נלמדת מעוצמת הלחץ ומשך הזמן הנדרש. כפי שצוין לעיל מהממצאים בגופת המנוחה, עולה שעוצמת הלחץ הייתה גבוהה, משך הזמן ארוך ולא אלה משקל ראייתי זהה לשליפת האמצעי הקטלני בנסיבות אחרות (פס"ד עזר). טענת ההגנה כי העובדה שהנאשם לא עשה שימוש בכלי קטלני כגון סכין מהמטבח מלמדת על העדר רצון להמיתה, דינה להידחות. ידיו של הנאשם, בנסיבות שתוארו, מהוות כלי נשק קטלני.

התנהגות הנאשם לאחר אירוע ההמתה

עדות ס' (להלן: "ס'")

54. ס' הוא מנהלו של הנאשם בעבודה, הנאשם עובד עמו כשנתיים. ס' מסר כי ביום 16.1.2013, בשעה

1:15 לפנות בוקר, קיבל מהנאשם שיחת טלפון בה אמר לו הנאשם "זהו גמרנו" וכן ביקש ממנו "לדאוג לילדים". מתוך דבריו המבולבלים של הנאשם הבין ס' שמשוהו לא טוב קרה. מיד לאחר מכן התקשר למשטרה ודיווח על דבריו של הנאשם אליו (ת/36, עמ' 1-2).

לשאלת הסנגור, הסביר ס' כי הרגיש מהשיחה שהייתה טראומה לא מכוונת, "משוהו שקרה לא בכוונה תחילה" (עמ' 20 לפרו', שו' 28-30). יחד עם זאת, אישר כי הנאשם לא אמר לו דבר מעין זה (שו' 30-32).

עדותם של השכנים מ' וט'

55. מ' וט' הם שני אחים הגרים בשכנות לנאשם ולמנוחה. מ' מסר כי ביום האירוע, בסביבות השעה 2:00 לפנות בוקר, דפק הנאשם על דלתו, וביקש ממנו לשמור על שתי בנותיו. לשאלתו השיב הנאשם כי הוא הולך לתל אביב ואשתו ישנה. מיד לאחר מכן חזר הנאשם לדירתו וניסה לסגור את הדלת במהירות. ט' מנע זאת ממנו, ואז הנאשם החל לצעוק "אני אהיה במעצר" ואמר להם לעזוב אותו (ת/37, עמ' 1; ת/39). מ' התקשר למשטרה ומסר שהנאשם רוצה לברוח ושיגיעו מהר (ת/38, שו' 19-20; ת/16). מ' וט' לא נכנסו לדירת בני הזוג ולכן לא ראו את המנוחה ולא ידעו שהיא מתה. הנאשם אמר להם שלא להתקשר לאמבולנס, שכן בכוונתו להראות להם מיד איפה אשתו נמצאת (ת/38, שו' 24-25).

עדות הנאשם על מעשיו מיד לאחר אירוע ההמתה

56. בחקירתו מסר הנאשם כי לאחר שהבין שהמנוחה מתה, ניסה להתאבד, באמצעות חבל (עמ' 74 לפרו', שו' 1-2; עמ' 75, שו' 9-10). רק לאחר מכן התקשר לס', במטרה להורות לו להעביר לילדיו את הכסף שהרוויח תמורת עבודתו. לאחר השיחה עם ס' פנה לשכניו, על-מנת להעביר אליהם את הילדים, אשר ישנו. הנאשם הכחיש כי אמר לשכנים שאשתו ישנה וכי הוא צריך לנסוע לתל-אביב, אולם לא סיפק כל הסבר מדוע ישקרו העדים בנוגע לפרט זה.

בעדותו טען הנאשם כי ביקש מהשכן שאצלו שם את הילדים להתקשר למד"א (ת/4, שו' 46-55). כאשר עומת עם עדותם של השכנים לפיה הוא אמר להם שלא להתקשר למד"א, הוסיף והכחיש את הדברים (עמ' 76 לפרו', שו' 30-32).

בהעדר הסבר מניח את הדעת מדוע ישקרו שכניו של הנאשם, אשר אין להם היכרות מוקדמת של ממש איתו, אודות התרחשות הדברים בליל האירוע, יש להעדיף את עדותם על פני עדותו של הנאשם. שקריו של הנאשם אודות דאגתו למנוחה עת ביקש להזמין עבודה אמבולנס בדומה לשקר לפיו היא אחזה באיבר מינו, מצביעים על מניפולטיביות.

57. הסנגור טען כי אין להסיק מסקנות ממעשי הנאשם לאחר האירוע, היות ומדובר בפליט חסר כל, אשר היה מצוי במצוקה קשה, ואף ניסה להתאבד עת הבין את גודל האסון, ולפיכך מעשיו לא נעשו בשיקול הדעת.

ואולם, בפועל הנאשם פעל בתחכום ושיקר לשכניו אודות מצבה של אשתו, מתוך רצון להימלט מהמקום, ואף אמר לשכניו שלא להזמין אמבולנס. ניסיונו של הנאשם להימלט והימנעותו מלהזעיק עזרה רפואית במשך זמן רב, למצער מהשעה 1:15 עד 2:00, מלמדים על העדר רצון לסייע למנוחה, ובכך מחזקים את הראיות המצביעות על רצון הנאשם

58. סנגורו של הנאשם טען כי ייסוריו הקשים של הנאשם לאחר מותה של המנוחה, ניסיונו להתאבד, הרעד והבכי שלו בעת השחזור, היותו שבור מבחינה נפשית בתקופת מעצרו והעילפון והפרכוס באחת מחקירותיו - כל אלה מלמדים כי הנאשם אהב את המנוחה ולא הייתה לו כוונה לגרום למותה. דין טענה זו להידחות.

אין חולק כי הנאשם חש כיום צער רב על מותה של המנוחה. זו גם ההתרשמות הבלתי אמצעית ממנו במהלך עדותו. יחד עם זאת, אין בכך כדי לשלול את כוונתו להמית את המנוחה ביום 15.1.2013. דווקא באהבתו אליה יש כדי להסביר מדוע כעסו על המנוחה הלך והתגבר במהלך החודשים שקדמו לאירוע ההמתה, נוכח הפגיעה שחש כתוצאה מחשדו כי היא בוגדת בו, כעס שגרם לו להתבטא באמירות מאיימות, לנטוע פחד וחשש לחיי המנוחה בקרבה ובקרב מכריהם, גרם לו להתבטא באופן מאיים עובר לאירוע ההמתה, להכותה באכזריות ובעוצמה רבה ולגרום למותה בחניקה.

העדר הקנטור

59. ההגנה טענה כי הוויכוח הממושך שהתנהל בין הנאשם למנוחה, במשך כ-5.5 שעות, הביא את הנאשם לאיבוד עשתונות ולהתפרצות אימפולסיבית ואלימה. טענתו של הנאשם כי המנוחה תקפה אותו במהלך האירוע מבוססת הן על השריטות שנמצאו בפניו של הנאשם, והן על דבריו של אחיו של הנאשם, ט', אשר העיד כי המנוחה לא הייתה שותקת במהלך הוויכוחים ביניהם, והיא נהגה "להחזיר" לנאשם. במצב דברים זה, כך לגישת ההגנה, לא ניתן לקבוע כי הנאשם רצח את המנוחה בדם קר ובהעדר קנטור. הסנגור הוסיף כי אילו היה הנאשם רוצח בעל כוונה להמית מלכתחילה, היה עושה זאת מיד בתחילת הוויכוח, באמצעות סכין או כלי אחר. האופן בו בוצע מעשה ההריגה מלמד כי הוא נעשה לאחר קנטור מצד המנוחה.

60. ואולם, מעדות הנאשם עולה כי הוויכוח בין הצדדים, שהחל בשעה 18:00, נרגע לאחר מכן, מבלי שהופעלה אלימות על-ידי מי מהצדדים. הוויכוח ניצת מחדש לאחר שהמנוחה קיללה את הנאשם באומרה "כוס אמק", אז תקף הנאשם את המנוחה באכזריות והביא למותה כמתואר לעיל. תיאורו של הסנגור את אובדן העשתונות אצל הנאשם אינו מעוגן בחומר הראיות, והוא אף לא עלה במהלך עדותו בבית-המשפט. כל שהוכח הוא שהנאשם כעס על המנוחה בשל איחורה הביתה באותו היום.

61. הממצאים בגופת המנוחה, אינם מתיישבים עם אקט ספונטני של המתה. הנאשם לא טען בשלב כלשהו כי התגרורתה של המנוחה גרמה לו בדרך כלשהי לאבד את עשתונותיו ולהרגה, על כן לא עומד הנאשם במבחן הסובייקטיבי של הקנטור. הנאשם גם אינו עומד במבחן האובייקטיבי הנדרש לביסוס טענת קנטור. האיחור שאיחרה המנוחה להגיע לביתה באותו היום, הקללה שקיללה את הנאשם, ואף השריטות והמכות שהטיחה בו, לטענתו, אינם מהווים קנטור, באשר אדם מן היישוב, בהיותו נתון במצבו של הנאשם, לא היה נג דרך הקטלנית והאכזרית בה נהג הנאשם בעת הריגתו את המנוחה.

התנהגות הנאשם לאחר האירוע כמי שנמנע מלהזעיק עזרה למנוחה מלמדת אף היא כי הנאשם לא הרג את המנוחה כתוצאה מאיבוד עשתונות רגעי, וכשגילה את התוצאה הקשה של מעשיו ביקש בדרך כלשהי להצילה, אלא נהפוך הוא, הנאשם מנע מהשכנים להזמין אמבולנס.

סוף דבר

62. לאור האמור לעיל, אציע לחברי להרכב לקבוע כי הוכחו יסודות עבירת הרצח בכוונה תחילה, במידה הנדרשת בהליך פלילי, ועל כן יש להרשיע את הנאשם בעבירה זו.

השופט צבי דותן

אני מסכים.

השופטת עירית וינברג - נוטוביץ

אני מסכימה.

לפיכך אנו מרשיעים את הנאשם בעבירת רצח בכוונה תחילה לפי סעיף 300(א)(2) לחוק העונשין.

החלטה

התיק נקבע ליום 16.7.14 בשעה 09:00.

במידה וההגנה תבקש לנהל דיון לפי סעיף 300א לחוק העונשין, תודיע על כך מבעוד מועד לתביעה.

הנאשם יובא על ידי שב"ס.

ניתנה והודעה היום י"ט אייר תשע"ד, 19/05/2014 במעמד ב"כ הצדדים והנאשם.